

MICALET TE☆TRE

Propostes didàctiques Tirant lo Blanc

Elaborades per Víctor Latorre, Francesc J. López,
Mario Máñez i Pilar Martínez

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL:

AUTOR:

ADAPTADOR:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Contesta breument les preguntes següents:

a) A què va Tirant a Anglaterra?

.....

b) Qui és el traïdor que intenta matar Tirant?

.....

c) Quin truc utilitza Tirant per a declarar-se a Carmesina?

.....

d) Què inventa Tirant per a desorientar l'exèrcit del Gran Turc?

.....

e) Quina altra parella d'enamorats es forma en la història?

.....

f) Quin és el final de l'obra, el desenllaç?

.....

2. Si hagueres de participar en una escenificació de l'obra que has llegit, quin personatge t'agradaria representar? Explica per què.

.....

.....

3. Explica per què recomanaries o no llegir l'obra als teus companys.

.....

.....

.....

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. L'estructura

1.1. *El conflicte*

Les obres literàries existeixen perquè es produeixen conflictes —és a dir, problemes, enfrontaments o malentesos— entre els personatges. Per exemple, en *Romeo i Julieta* de William Shakespeare, si Romeo i Julieta s'estimaren i, damunt, els pares d'ambdós estigueren d'acord a casar-los, no hi hauria obra de teatre, seria massa previsible i, potser, avorrida. Però l'obra que coneixem comença quan els pares dels dos enamorats s'oposen al seu matrimoni; és aleshores quan apareix el conflicte. I, a partir d'ell, sorgeix la història. En el *Tirant* hi ha tres conflictes: l'amorós, el guerrer i el de l'enveja. Localitza'ls i completa:

En el *conflicte amorós* participen El problema comença quan, un cavaller d'origen humil, s'enamora de la princesa Finalment, el conflicte es resol quan

En el *conflicte guerrer* participen Es produeix perquè, quan Tirant allibera l'Imperi grec de

En el *conflicte de l'enveja* participen el duc de Macedònia i Es produeix perquè Se soluciona

1.2. *Les parts*

Les obres de teatre solen dividir-se en tres parts: plantejament, nus i desenllaç. En el plantejament es presenten els personatges i la situació; sorgeix, aleshores, el primer conflicte. Amb aquest s'inicia el *nus*, que habitualment és la part més llarga de la his-

tòria; una part en la qual els personatges lluiten per solucionar els conflictes, que es resolen (o no) en el *desenllaç*.

Indica les escenes que corresponen a cadascuna de les parts de l'obra.

PARTS	PLANTEJAMENT	NUS	DESENLLAÇ
Corres- pon a...	aparició dels conflictes
Escenes

2. Els personatges

2.1. Completa la graella sobre els personatges amb les expressions següents:

princesa de Macedònia; amic que salva Tirant de la mort;

protagonista; cavaller que només pensa a menjar;

frare filòsof i conseller del protagonista; enemic de Tirant;

cosí i amic del protagonista; dama de Carmesina

PERSONATGE	DESCRIPCIÓ
Tirant	Protagonista
Carmesina
Diafebus
Ermità
Hipòlit
Pírimus
Plaerdemavida
Duc de Macedònia

2.2. L'ermità diu que un bon cavaller ha de posseir les qualitats següents: «Convé que siga animós, i més valent que els altres, de manera que puga perseguir els dolents; també ha de ser afa-ble, generós i accessible a la gent de qualsevol condició. L'orde de cavalleria s'ha establert també per a defensar viudes, orfes i dones casades quan algú els vol molestar, ja que els cavallers estan obligats a posar-se en perill de mort si són requerits per defensar alguna dona d'honor».

Marca amb *sí* o *no* quins dels nobles següents reuneixen aquestes condicions.

NOM DEL CAVALLER	SÍ/NO
Tirant
Diafebus
Senyor de Montalbà
Duc de Macedònia
Rei d'Anglaterra
Emperador de Macedònia
Gran Duc

2.3. De totes les característiques que esmenta l'ermità per al cavaller, quines ha de posseir també un «home de bé»?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Els elements formals

3.1. *La forma del text*

3.1.1. Ja saps que hi ha diferents gèneres literaris: poesia, teatre, assaig i novel·la. Quan llegim, ens adonem de seguida de què estem llegint, perquè hi ha determinats elements formals que són característics de cada gènere. A continuació, hi ha una sèrie d'elements. Torna a copiar-los en un dels quadres segons que corresponguen a un gènere o a un altre.

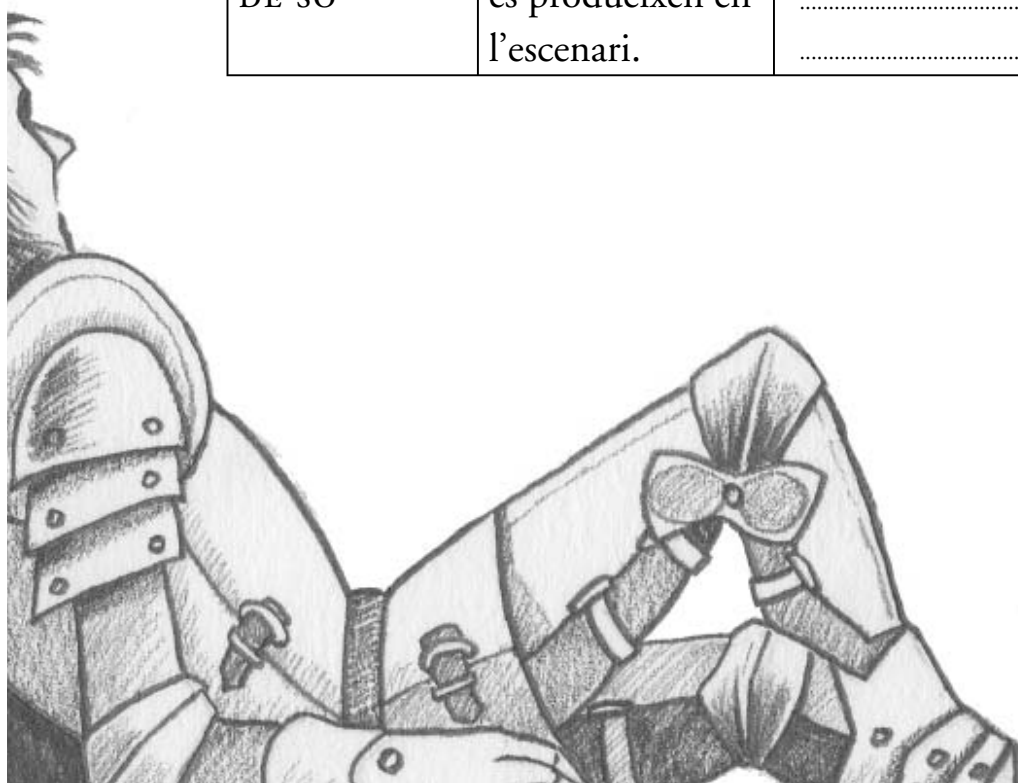
- L'obra es divideix en capítols.
- L'obra es divideix en escenes.
- En general, els diàlegs s'introdueixen per mitjà d'un guió.
- Està escrit en vers.
- Abans dels diàlegs, apareix el nom del personatge que parla.
- Moltes vegades hi ha un narrador que conta el que ocorre.
- Està dividit en estrofes.
- S'empren dos tipus de lletra: redona i cursiva.
- Moltes vegades els versos rimen.
- Hi ha textos entre parèntesis que orienten el director i els actors en el seu treball.

POESIA	<div></div> <div></div> <div></div>
NOVEL·LA	<div></div> <div></div> <div></div>
TEATRE	<div></div> <div></div> <div></div>

3.2. Les acotacions

3.2.1. Els fragments del text que apareixen entre parèntesis i amb un tipus de lletra diferent són les acotacions. L'autor hi dona indicacions als qui representaran l'obra. Llegiu les acotacions de l'Escena 2 i classifiqueu-les segons el tipus.

ACOTACIONS	FUNCIO	EXEMPLES
D'ESPAI	Expliquen on es desenvolupa l'acció i com és l'escenari.
DE PERSONATGES	Expliquen com es mouen els personatges, com parlen, a qui s'adrecen, etc.
DE TEMPS	Indiquen quan i com passa el temps a l'escena.
DE LLUM I DE SO	Indiquen llums i músiques que es produeixen en l'escenari.

3.2.2. Ara, en grups de tres, busqueu dues noves acotacions de cada tipus en altres escenes i completeu la graella següent:

		ESCENA
ACOTACIONS D'ESPAI	1.
	2.
ACOTACIONS DE PERSONATGES	1.
	2.
ACOTACIONS DE TEMPS	1.
	2.
ACOTACIONS DE LLUM I DE SO	1.
	2.

3.2.3. Ja has vist que en algunes acotacions es donen indicacions sobre com parlen i es mouen els personatges. Si lliges de nou el principi de l'Escena 5 fins a la primera pausa, veuràs que hi ha només dues acotacions. Copia aquest text i afegeix acotacions en les quals expliques com parlen i quins gestos fan Tirant i Carmesina. Fes com en l'exemple:

TIRANT. (*Fent una reverència.*) Volies parlar amb mi, princesa?

(*S'alça i la mira als ulls.*)

CARMESINA. (*Deixa de pentinar-se.*) Cavaller benaventurat, confiem que gràcies a tu recobrem tot el nostre imperi.

(*Es gira i mira cap a on està Tirant.*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. L'espai escènic

4.1. *Les escenes*

Aquesta adaptació teatral de la novel·la *Tirant lo Blanc* està dividida en dèsset escenes i hi ha multitud d'escenaris. Quasi totes comencen amb una acotació en la qual se'ns explica on es desenvolupa l'acció i com és l'espai escènic. Els escenaris que apareixen en l'obra són els següents:

–Prat verd de França; Mar; Diverses cambres, estances i habitacions del palau de l'emperador de Constantinoble; Campament turc; Campament cristià; Camp de batalla.

Llig les acotacions que hi ha al principi de cada escena i indica on transcorren.

ESCENA 1	Prat verd de França.
ESCENA 2
ESCENA 3
ESCENA 4
ESCENA 5
ESCENA 6
ESCENA 7
ESCENA 8
ESCENA 9
ESCENA 10
ESCENA 11
ESCENA 12
ESCENA 13
ESCENA 14
ESCENA 15
ESCENA 16
ESCENA 17

4.2. *Dibuixem una escena.* A l'inici de l'Escena 2, una acotació diu: *(Una llum d'albada creix per l'horitzó; el soroll de la mar inunda l'escena. És una mar calmosa que es desplega de banda a banda en forma d'un immens llenç de tela blava. Apareix un cavaller enarborant un estendard i gronxant-se sobre la mar al compàs de les ones).*

Dibuixa en un full a banda, com t'imagines l'escenari.

5. El llenguatge

5.1. Els diferents llenguatges

Al llarg de l'obra es poden observar tres maneres de parlar, tres tipus de llenguatge: el de l'amor, el de la guerra i el de la cavalleria. Llig els diàlegs següents i digues a quin dels tres corresponen.

a) *Tirant i Carmesina*, Escena 16:

TIRANT. Quin enamorat pot deslligar el seu cor de la presó en què està? Tinc tantes penes que no sabria ni contar-les. Per a mi la vida no val res perquè demà ens separarem i jo, pobre de mi, em quedaré trist pensant que ja no et podré veure. (*Carmesina li agafa les mans.*) Moltes voltes desitge enverinar-me, tallar-me el coll o morir de sobte per tal d'acabar de patir.

CARMESINA. Això mai, Tirant!

TIRANT. Saps amb què em mates? Amb l'extraordinària bellesa que posseeixes. El primer dia que et vaig veure, amb els cabells un poc escampats que semblaven madeixes d'or resplendents i amb la teua cara que pareixia, de vergonya, feta de roses amb lliris mesclades, els teus pits donaren entrada als meus ulls i des d'aquell dia la meua ànima és presonera teua.

Tipus de llenguatge:

b) *Diafebus, Ricard i Tirant*, Escena 7:

DIAFEBUS. Certament, mai no s'ha fet en el món cap guerra si no ha sigut per amor.

RICARD. Ai, certament!

TIRANT. (*Enardit, amb l'ànim cada vegada més guerrer.*)

Per això, senyors, vos promet, a fe de cavaller, que en la primera batalla que em trobe, la faré mirar als amics i als enemics.

DIAFEBUS. Ben dit: a la batalla!

RICARD. A la batalla!

TIRANT. A la batalla!!!

(*Els tres ixen corrents amb l'espasa a la mà.*)

Tipus de llenguatge:

c) *Tirant dicta una carta a l'escrivà, Escena 12:*

TIRANT. Sí. (*Dictant la carta a l'ESCRIVÀ.*) Escriu: Tot el món sap que la donzella de qui sóc servidor, no en té una altra d'igual, tant en bellesa com en dignitat i virtut. La teua no seria digna ni de calçar-li la sabata del peu. (*Els presents riuen.*) Dius que enviaràs el meu cap com a regal a la dama que estimes. Això de moment no t'ho puc concedir, perquè el necessite per vèncer-te i vèncer els teus. (*Tothom riu.*) Dius que vos he derrotat amb maldat i traïció. Ets un mentider, perquè vos he derrotat de manera justa i lleial, i això ho saben els cavallers que entenen en armes. He seguit el costum que l'orde de cavalleria demana en semblants fets de guerra. [...] Per tot açò accepte el teu desafiament a mort. [...] Promet per Déu i la meua senyora Carmesina, i per l'honor de cavaller, que cap al 20 d'agost aniré a la platja oriental davant del teu campament amb tot el meu exèrcit, per combatre't si vols.

Tipus de llenguatge:

Busca en l'obra un altre exemple de cadascun dels llenguatges anteriors i copia'ls en el teu quadern.

5.2. *Com li parlaria hui en dia Tirant a Carmesina?* Les tres maneres de parlar anteriors tenen en comú que són molt serioses, molt formals. Agafa un text dels anteriors i substitueix les paraules que cregues convenient perquè desaparega la formalitat que el tracte de l'edat mitjana requeria; fes-lo més col·loquial, més actual. Per exemple:

TIRANT. (*Amb cara de fàstic.*) Saps què em passa? Que estic molt trist perquè dins de poc te n'aniràs i haurem de separar-nos...

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

- a) Per a Tirant, l'Ermità és un home virtuós i entén com ningú l'art de la cavalleria.
- b) Tirant i els nobles cavallers van a Anglaterra per la celebració d'unes noces reials.
- c) L'únic que va vèncer Tirant va ser Tomàs de Montalbà.
- d) Diafebus és germà de Tirant.
- e) El nom del rei d'Anglaterra és Enric.
- f) El rei de França demana a Tirant anar a defensar l'emperador de Macedònia.
- g) Tirant li declara el seu amor a Carmesina amb una carta.
- h) L'emperador de Macedònia nomena Tirant Capità Imperial.
- i) L'amor de Tirant sorgeix a primer colp d'ull.
- j) Carmesina avisa Tirant que el Duc de Macedònia és un traïdor.
- k) Estefania també està enamorada de Tirant.
- l) Plaerdemavida i Estefania són princeses de Grècia.
- m) Carmesina s'estima més morir prop del seu pare i la seua pàtria que viure plena de riqueses en terra estranya.
- n) El lema de guerra de Tirant és: «Allò que als altres fa dormir, a mi em desperta».
- o) El lema de guerra de Diafebus és: «Qui bé està que no es moga; qui seu en pla no té d'on caure».
- p) La característica fonamental del campament i els cavallers de Tirant és l'ordre.
- q) El Duc de Macedònia vol matar Tirant.
- r) L'emperador de Macedònia fa donació de tot l'Imperi a Tirant i li concedeix la mà de Carmesina perquè es casen.

Són vertaderes les afirmacions:

.....

2. Assenyala les característiques de cadascun dels personatges que apareixen a la graella.

PERSONATGES	PRINCIPAL / SECUNDARI	AMIC / ENEMIC DE TIRANT
Tirant
Diafebus
Vescomte de Branches
Ermità
Pírimus
Montalbà
Ricard el Venturós
Emperador
Duc de Macedònia
Emperadriu
Carmesina
Plaerdemavida
Estefania
Viuda reposada
Duc de Pera
Ambaixador
Senyor d'Agramunt
Sultà
Rei d'Egipte

PERSONATGES	PRINCIPAL / SECUNDARI	AMIC / ENEMIC DE TIRANT
Gran turc
Rei de Capadòcia
Abdal·là
Hipòlit
Gran Caramany
Rei de l'Índia

–Entre tots, expliqueu qui és i què fa cadascun dels personatges, què us ha agradat més d'ell i què us n'ha agradat menys, i com us l'imagineu.

–Després, cadascú omplirà el quadre de dalt, segons si el personatge és principal (si té un paper important en l'obra) o secundari; i si és amic o enemic de Tirant.

3. No tots els personatges parlen igual. Esbrina qui ho ha dit.

1) Em sembla bon consell, Tirant. Vull i mane que tots, homes i dones, deixin el dol.

2) Però com és possible que tu, que combats amb gran coratge qualsevol cavaller per valent que siga, t'acovardisques davant d'una donzella que no duu armes ofensives? Dignes-li tot el que sents per ella, perquè encara t'estimarà més si ho confesses valentament.

3) Segons veig, estàs a punt de partir. Pregue al Senyor que et done victòria i honor. Si necessites alguna cosa de mi abans d'anar-te'n...

..... Et demanaria una cosa, sí, i si em feres la gràcia de donar-me-la, per a mi seria com si fóra

coronat en la celestial glòria sobre tots els altres sants, i ja no voldria mai posseir més béns en aquest món. Com que sé que m'ho negaràs, no m'atrevisc a parlar.

..... No necessites un assessor que parli per tu, ja ho veig. El que jo et deia era si necessites or, diners, joies o qualsevol cosa per a la guerra.

..... T'ho agraiïsc molt, però et suplique que, en lloc d'això, em concedisques un regal.

..... Si és una cosa honesta, estaré contenta de fer-ho.

..... Únicament et demane que em dones la camisa que portes, per ser allò que més a prop es troba de la teua preciosa carn, i que jo amb les meues mans pugui llevar-te-la.

..... Santa Maria, ajuda'm!

- 4) Si us sembla bé, el desafiaré a un combat a mort, i com que és un cavaller molt coratjós, de segur que acceptarà el repte. Quan vingui, lluitarem, i si veieu que duc la millor part, deixeu-nos acabar que el mataré. Però si de cas ell poguera més que jo, desapareu-li fletxes des de lluny i que muiren ell i tots els que amb ell han vingut.
- 5) Per a tu el món és gran i no et faltarà lloc per a viure, fins i tot podràs comandar una esquadra de lladres. Tristos de nosaltres que som naturals d'aquesta terra, i d'aquells que tenen dona i fills! I que tot el nostre destí estiga en mans d'un estranger com tu? Digues-me quin pacte has fet amb el sultà i amb els altres. Amb l'excusa de la batalla a mort amb el rei d'Egipte vols enganyar-nos i vendre'ns als turcs.

4. Seguiu endevinant qui parla. Per equips, trieu dos textos de dues escenes diferents de l'obra per a llegir-los en veu alta davant dels companys i comprovar si ells saben quin

personatge diu les paraules que llegiu i en quin moment de l'obra.

L'equip que abans done la resposta correcta guanyarà un punt per encert i, al final, l'equip que més punts aconseguisca serà el vencedor. Però, no val a triar textos de personatges que a penes tenen un parell de frases en tota l'obra, ni llegir malament els textos perquè no es reconeguen! No feu trampes!

5. *Les cares dels personatges.*

Quan llegim una obra, per la manera que tenen de parlar i de moure's i per les coses que diuen, ens imaginem com són els personatges i, sense voler, acabem per posar-los cara. Busca fotografies en revistes o periòdics o dibuixos en còmics i retalla les cares que cregues que s'assemblen als personatges tal com te'ls imagines.

6. *Tirant i Don Quixot.*

Quan en un capítol de *Don Quixot de la Manxa*, la neboda, el capellà i el barber decideixen cremar els llibres del protagonista perquè pensen que la lectura l'ha tornat boig, el capellà decideix salvar de la crema el *Tirant lo Blanc*, perquè diu que és un dels millors llibres de cavalleries que s'han escrit mai. I és veritat; de fet *Don Quixot* i *Tirant* s'assemblen en moltes coses, però també són molt distints. Si no els has llegits encara, busca un resum de l'argument en algun llibre de literatura i completa els quadres següents amb dues o tres semblances i altres tantes diferències.

SEMBLANCES	
<i>Tirant és...</i>	<i>Don Quixot és...</i>

DIFERÈNCIES	
<i>Tirant és...</i>	<i>Don Quixot és...</i>
.....
.....
.....

7. Cavallers i superherois.

Els herois d'alguns còmics són com els cavallers de les novel·les medievals: personatges que tenen una força sobrehumana, poders sobrenaturals, que lluiten per restaurar l'ordre i perquè el món siga millor... Segur que reconeixes els quatre personatges que et proposem, però si no és així, investiga i anota'n els noms davall.

7.1. A continuació trobaràs tres herois destacats del còmic del segle xx. Tria un dels set personatges, –el que conegues millor– i anota en el quadre següent tot el que sàpies sobre ell: característiques físiques i psicològiques, el que més t'agrada...

Corto Maltés

Tintin

Astèrix i Obèlix

NOM	DESCRIPCIÓ FÍSICA	DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA
.....
.....
.....

7.2. El personatge que has elegit, guarda alguna semblança amb Tirant? Quina o quines?

.....

.....

.....

.....

.....

8. *Lectura dramatitzada*

Representar una obra exigeix molt de temps i esforç, però hi ha una alternativa més fàcil: preparar-ne una lectura pública. Així no cal memoritzar el paper ni disfressar-se, ni construir escenaris. Ara bé, és important que cadascú repasse unes quantes vegades el text que li toque representar abans de llegir-lo davant del públic (companys, mestres, pares...) per donar l'entonació adequada a cada frase.

L'escena que us proposem llegir és la 6, perquè és llarga i hi apareixen molts personatges.

Anoteu a la pissarra una llista amb els noms dels personatges que hi intervenen, feu una primera lectura de prova i decidiu qui representa cada paper. No oblideu que heu de triar un narrador que llegirà les acotacions.

Assageu la lectura i decidiu si voleu seure enfront del públic o bé amb el llibre a la mà, movent-vos i fent els gestos que requereixen les frases. Si us decidiu per llegir asseguts, cada un de vosaltres portarà un cartell amb el nom del seu personatge perquè els espectadors sàpien qui parla. Si us abelleix, també

podeu portar algun element del vestuari (un vel, una espasa, un casc...), però no cal que aneu completament disfressats. Es tracta d'un divertiment per als lectors, que els ajudarà a identificar-se amb el personatge.

9. En l'obra, el rei d'Egipte escriu una carta a Tirant i aquest li contesta amb una altra. No obstant això, com que les dicten, no en veiem l'estructura:

–la data i el lloc des d'on
escriuen,	–la signatura,
–la salutació inicial,	–la distribució en paràgrafs
del text,
–el comiat,	–els marges.

Copia la carta de Tirant en un full i dóna-li la forma requerida en un escrit. Presta atenció a l'hora de copiar, perquè de vegades Tirant no dicta la carta, sinó que s'adreça als qui estan amb ell. Pots seguir aquesta estructura:

LLOC I DATA
SALUTACIÓ
COS DE LA CARTA: PRIMER PARÀGRAF
SEGON PARÀGRAF
COMIAT
SIGNATURA

10. *Un missatger amb Messenger.*

En l'Escena 12, Tirant crida el missatger que li ha portat la carta del Rei d'Egipte, parla amb ell i rep l'oferta d'espiar el campament enemic. En aquells temps no existien el telèfon, ni el telègraf, ni Internet; els missatges els portaven en mà uns emissaris: era una manera d'intercanviar informació.

Hui en dia, per a enviar missatges, podem emprar, a més, el correu postal, les empreses de missatgeria i qualsevol dels mitjans que la xarxa electrònica posa al nostre abast: el Messenger, el correu electrònic, el xat. Imagina un fragment d'una escena posterior amb els mitjans tècnics de què disposem actualment. El missatger envia la informació a Tirant a través del Messenger. Escriu-la en clau perquè no la intercepten fàcilment: sense alguna de les vocals de l'alfabet, canviant una lletra per un signe, sense el final de les paraules, amb moltes abreviatures, amb icones que substituïsquen paraules, etc. Intercanvia-la amb algun dels companys de classe i contesta-li, com si fores Tirant, amb instruccions noves.

11. *Moros i cristians.*

Les festes de moros i cristians són tradicionals en moltes localitats valencianes. S'hi sol commemorar la victòria de les tropes cristianes. En l'obra ocorre quelcom paregut. Si voleu fer teatre i us organitzeu un poc, podeu celebrar vosaltres també una festa de moros i cristians. Recordeu que, en general, l'estructura que segueixen les representacions és la següent:

- a) invasió del territori cristià; batalla i victòria dels moros;
- b) reorganització de la host cristiana, que es prepara per a una nova batalla;
- c) finalment, realització de la batalla, que acaba amb el triomf dels cristians.

Dividiu-vos en dos grups, el bàndol moro i el cristià, i distribuïu els papers: rei moro, rei cristià, ambaixadors, soldats, etc. És molt important que us disfresseu i que feu alguns parlaments, que podeu traure del llibre. Si no teniu prou memòria, uns poden llegir els textos amagats darrere una cortina, mentre que els altres els representen sense parlar: desplaçant-se per l'escenari i fent els gestos i els moviments del personatge.

Trobareu alguns fragments que us poden ser útils per a la representació: el parlament de l'ambaixador de l'Escena 6, el de l'emperador de l'Escena 8, el del rei d'Egipte de l'Escena 11, el de Tirant de l'Escena 12, el del vescomte de Branches de l'Escena 15 i les acotacions de l'Escena 14.

D) ALTRES ACTIVITATS DE GRUP

1. *Un combat entre Tirant i el Rei d'Egipte.*

Elaboreu fitxes amb preguntes sobre l'argument de l'obra que heu llegit i anoteu-hi també les respostes. Disposeu totes les fitxes en una pila, de manera que no es veja la informació.

Hi juguen dues persones o dos equips, cadascun amb dotze peons. El combat tindrà lloc davant d'un tauler com el de la pàgina següent (podeu ampliar-lo a la grandària que més convinga):

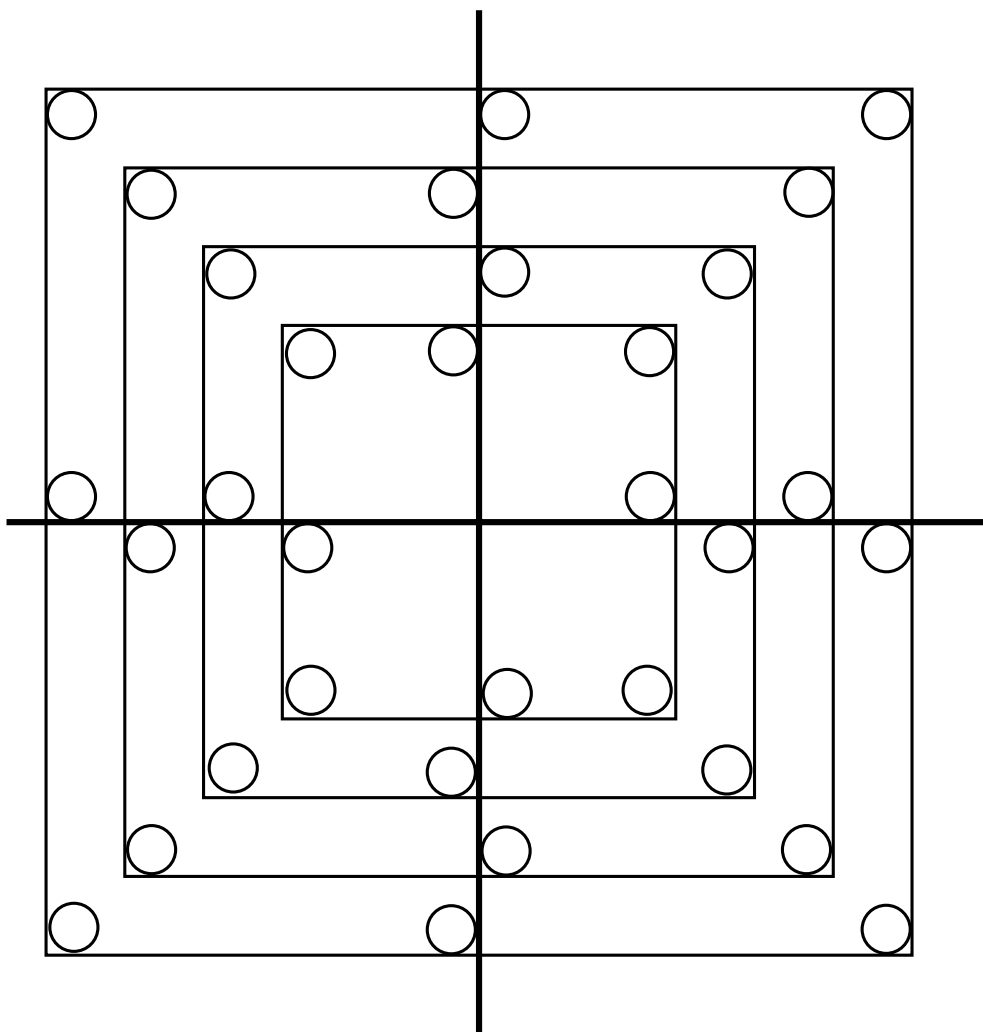
S'han de seguir les regles següents:

- a) Després de determinar qui comença el joc, els jugadors col·locaran, de manera alternativa, cada un dels seus peons en qualsevol casella lliure del camp de batalla, amb l'objectiu d'evitar que el contrari en pose *tres en ratlla*.
- b) Quan els tinguen tots col·locats, podran començar els moviments; els peons avançaran, avant o enrere, però només una posició per jugada, i ocuparan solament les caselles que queden lliures.
- c) Cada vegada que un jugador aconseguisca alinear tres dels seus peons, en capturarà un del contrari.
- d) Si els posa en línia tots, de tres en tres, en menja dos de colp, a elegir.
- e) Quan un jugador es queda bloquejat i no pot moure cap peó, perd el seu torn.
- f) Cada tres jugades, els participants poden demanar fitxa i, si responen correctament la pregunta que se'ls formula, i s'anoten un punt. Cada deu punts es poden canviar per un peó perdut.
- g) Guanya la partida el primer jugador que deixa el contrari amb menys de tres peons.

2. *Prepareu un debat.*

Informeu-vos, preguntant als pares i als professors sobre qui van ser Gandhi, Teresa de Calcuta o Martin Luther King. Pregunteu-los també si coneixen persones o agrupacions que hagen ajudat a canviar la injustícia en el món o que ajuden els necessitats sense ànim de lucre. Els cavallers errants medievals ja no existeixen, eren persones que anaven pel món ajudant els qui ho necessitaven: pobres, maltractats, etc. Ara bé, els seus ideals encara perduren.

Tenint en compte això, us proposem una sèrie de preguntes perquè les intenteu contestar a classe entre tots, abans d'encetar un debat sobre l'ajuda desinteressada de les institucions i les persones.

- Si hui en dia existiren els cavallers errants, com Tirant, a qui ajudarien?
- Què va malament al món? I al vostre poble? I al col·legi?
- Què podeu fer vosaltres perquè tot això canvie?
- Coneixeu alguna organització que intente ajudar la gent que ho passa malament? Quines tasques realitza?

En acabar el debat, podeu convertir-vos en una mena de cavallers errants del segle XXI. Trieu un dels problemes de la llista que heu fet entre tots i penseu una manera efectiva d'ajudar perquè aquest es resolga o siga menor: podeu escriure cartes a les autoritats, arreplegar menjar, material escolar o diners en coordinació amb alguna ONG que pugui distribuir l'ajuda adequadament, preparar una exposició de cartells en el col·legi per a donar a conèixer el problema als altres companys, pares, etc. Organitzeu-vos amb l'ajuda del professorat i ànim!

Propostes didàctiques referides al llibre
Tirant lo Blanc (ISBN: 84-9824-084-0)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial, 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Víctor Latorre, Francesc J. López, Mario Máñez i Pilar Martínez
Dibuixos de Panxi Vivó